

socialmedicinsk tidskrift

femtionde årgången febr 1973 häfte 2

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83
Postadress: Fack, 104 01 Stockholm 60
Postgiro 11 79-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Axel Gisslén, biträdande redaktör
Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Redaktionsutskott:

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Lars Bremberg, direktör, Stockholm
Bengt Hedlén, socialdirektör, Malmö
Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Gunnar Inghe, professor i socialmedicin, Stockholm
Bertil Johansson, barnavårdsdirektör, Örebro
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund
Birger Stark, socialchef, Sundsvall
Georg Svahn, arbetsvårdsdirektör, Stockholm

Sjukhusets roll i rehabiliteringsprocessen

Den 31 maj 1972 hölls i Malmö under den internationella sjukvårdsutställningen ett symposium över sjukhusets roll i rehabiliteringsprocessen, arrangerat av Svenska läkaresällskapets sektion för fysikalisk medicin, rehabilitering och social medicin.

Läkarens synpunkter framfördes av Einar Helander, Karolinska Sjukhuset, psykologens av Ebba Grenthe, pedagogiska institutionen i Lund, kuratorns av Barbro Guste-Sellberg, sjukgymnastens av Kerstin Lundbladh, rehabiliteringskliniken i Lund, arbetsterapeutens av Maria Johansson, Lund, och hjälpmedel-expertens av Karl Montan, Stockholm. Som moderator fungerade sektionens ordförande, Gunnar Lindgren.

Socialmedicinsk tidskrift har erhållit manuskripten som legat till grund för symposiet och publicerar dem i detta nummer tillsammans med några andra artiklar inom ämnesområdet med bl. a. Olle Höök, Lars Hedenberg, Bitte Lundborg och Margareta Rolfson som författare.

Helander inleder med en erinran om det stora antalet arbetshandikappade i vårt land och påpekar att för närvarande 237 000 förtidspensionärer är definitivt utslagna från arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Helander räknar med att omkring 25 000 personer årligen behöver tas om hand av den sjukhusanknutna rehabiliteringen för utredning, behandling och bedömning. Han understryker emellertid även att en del av de handikappade har funktionsnedsättningar, vilka med fördel kan behandlas i öppen vård utanför sjukhus, tex under ledning av en allmänläkare eller specialist. Bl. a. gäller detta syn- och hörselskadade samt grava psykoser. Även barn och äldre pensionärer tillgodoses bäst i habiliterings- och rehabiliteringsorganisationer särskilt anpassade för deras behov.

Att rehabiliteringsproblemen kan ses ur många synvinklar illustreras på ett i handikappdiskussioner ovanligt sätt av psykologen Grenthe, som söker analysera och tala om vad rehabilitering är.

Kurator Guste-Sellberg betonar den primärvårdande läkarens rehabiliteringsansvar för huvudparten av de patienter, som behöver rehabilitering i någon form. Kuratorn har här en viktig funktion att fylla. Kurator Guste-Sellberg redogör avslutningsvis för styrningen av patientflödet genom en rehabiliteringsklinik i Göteborg.

Både sjukgymnasten Kerstin Lundbladh och arbetsterapeuten Bodil Nilsson betonar vikten av att vid planering och genomförande av ett rehabiliteringsprogram tillräcklig hänsyn tas till patientens miljö utanför sjukhuset. Det gäller att motverka den isolering som hotar patienten efter utskrivningen och att bygga upp hans eller hennes självförtroende. Landstingens nuvarande satsning på öppen vård bör göra det möjligt att bättre än hittills kunna följa upp patienten i familjen och på arbetsplatsen.

Symposiet avslöjade de betydande bristerna i dagens situation. Mycket återstår att göra inom rehabiliteringsområdet både kvalitativt och kvantitativt på alla nivåer.

Det är uppenbart att en ensidig satsning på rehabiliteringskliniker, arbetsvårdsinstitutioner, tekniska hjälpmedelscentraler, kurser i teamarbetsmetodik o. s. v. endast kan medföra både tids- och lokalmässigt starkt begränsade resultat. Problematiken måste angripas på en mycket bredare front och analyseras betydligt mera ingående än hittills skett. Skall det bli möjligt att inom rimlig tid åstadkomma en reform eller åtminstone anvisa vägar för reformer inom rehabiliteringsområdet krävs en kvalificerad översyn på hög nivå under medverkan av politiker, som ej sneglar på valresultat, av läkare, som ej är specialister, av administratörer med bred erfarenhet och utan förutfattade meningar eller låsta positioner och kanske icke minst av de handikappade och ur arbetsmarknaden utslagna själva, under förutsättning att deras synfält ej begränsas av de skyggglappar, det egna handikappet tvingat många av dem att bära.

Gunnar Lindgren